

DANSKE MEDIER

Pressens Hus
Skindergade 7
DK-1159 København K

Telefon 3397 4000
Telefax 3314 2325

info@danskemedier.dk
www.danskemedier.dk

Justitsministeriet
Forvaltningsretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt elektronisk til jm@jm.dk og vim@jm.dk

18. januar 2019

Høringssvar fra Danske Medier og Dansk Journalistforbund om ophævelse af revisionsbestemmelse om postlister

Dansk Journalistforbund (DJ) og Danske Medier (DM) har modtaget Justitsministeriets udkast til lovforslag om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen i høring.

DJ og DM har med stor beklagelse og forundring konstateret, at formålet med udkastet er at ophæve revisionsbestemmelsen i offentlighedslovens § 44, således at der ikke længere er et krav om revision af lovens § 16, der handler om muligheden for at indføre postlister.

Begrundelsen for ophævelsen af revisionsbestemmelsen

Danske Journalistforbund og Danske Medier har noteret, at begrundelsen for at ophæve revisionsbestemmelsen er, at det ikke har været muligt at opnå enighed i forligskredsen om at ændre offentlighedslovens bestemmelse om ministerbetjeningsreglen, og at der derfor – efter Justitsministeriets opfattelse – på nuværende tidspunkt ikke er grundlag for at fremsætte lovforslag om revision af offentlighedslovens § 16 eller at udskyde revisionen af bestemmelsen på ny.

Med denne begrundelse vælger Justitsministeriet atter at se bort fra den kendsgerning, at postlisteforsøget ikke er en del af den politiske aftale af 3. oktober 2012, som forligskredsdrøftelserne er baseret på. Det mest kritisable ved lovforslaget er dog, at det er en klar tilside-sættelse af intentionen med en udtrykkelig og særskilt revisionsfrist, der netop skulle sikre en hurtig vurdering af postlisteforsøget og en stillingtagen til den fremtidige postlisteordning.

DJ og DM har i forbindelse med de tidligere udskydelser af revisionsfristen eksplicit advaret mod at slå de to forskellige evalueringer sammen, da det indebærer en stor risiko for, at afklaringen af postlisteforordningen forsinkes yderligere.

Konsekvensen af ministeriets udkast til lovforslag er dog langt mere indgribende end forudsagt.

Forslaget fjerner nemlig med ét slag forpligtelsen for regeringen til overhovedet at forholde sig til, hvorvidt og i hvilket omfang en obligatorisk postlisteordning skal implementeres. Tilbage står en uvirksom bestemmelse, der trods gode intentioner om at skabe en længe efterspurgt øget åbenhed i den offentlige forvaltning nu fremstår som en agtværdig hensigt, der har lange – hvis nogle – udsigter til at blive indfriet.

Der bør ikke være tvivl om, at førelsen af åbne obligatoriske postlister styrker offentlighedens muligheder for indsigt i den offentlige forvaltning, og at denne adgang til at få kendskab til de forskellige typer af sager og spørgsmål, som centralforvaltningen beskæftiger sig med, er til gavn for den offentlige debat og demokratiet.

Med lovforslaget sender regeringen desværre et utvetydigt og meget uheldigt signal om manglende opbakning og vilje til at sikre denne grundlæggende åbenhed i forvaltningen.

Erfaringer med postlisteforsøg

Det er en kendsgerning, at der i dag foreligger et stort og veldokumenteret erfaringsmateriale, der gennem årenes løb har vist, at der er mange positive erfaringer med at etablere og håndtere åbne postlister. At førelsen af åbne postlister ikke behøver at volde store administrative eller ressourcemæssige vanskeligheder kan bl.a. udledes af, at en række danske kommuner har åbne postlister i dag, ligesom både Sverige og Norge i en årrække i praksis har haft meget velfungerende postlisteordninger.¹

Disse positive erfaringer fremgår også af den evalueringsrapport, som et til formålet nedsat ekspertudvalg afleverede til Justitsministeriet i juli 2017.

Udvalgets opgave var at evaluere den netop afsluttede forsøgsordning med postlister i Sundheds- og Ældreministeriet, Region Syddanmark, Søfartsstyrelsen og Slagelse Kommune, og i den forbindelse at opstille forskellige modeller for, hvordan en eventuel ordning kan udformes. Evalueringen skulle danne grundlag for en stillingtagen til, i hvilket omfang ordningen skal gøres permanent. I rapporten anbefaler Ekspertudvalget således, at en eventuel ordning som minimum skal omfatte samtlige departementer. Udvalget udtaler sig – som påpeget af Justitsministeriet i høringsmaterialet – dog ikke om, hvorvidt og i hvilket omfang der skal indføres en obligatorisk ordning med åbne postlister.

Dette kan dog næppe tages til indtægt som et forbehold fra udvalgets side. Det vil i sidste ende altid være en politisk beslutning, der skal afgøres af regeringen og folketinget, og det er derfor ikke overraskende, at ekspertudvalget afstår fra at tage direkte stilling til dette spørgsmål.

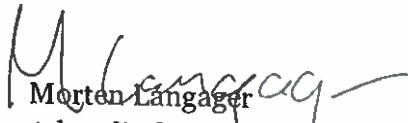
Forarbejdet i form af flere forsøgsordninger, evalueringer heraf samt konkrete danske og norske erfaringer fra eksisterende postlisteordninger, er nu tilendebragt, og det eneste, der mangler, er en snarlig og aktiv stillingtagen til udformningen af den fremtidige postlisteordning.

¹ Den norske postlisteordning WWW.oep.no blev i 2018 erstattet med WWW.einnsyn.no og omfatter 121 statslige myndigheder samt Oslo kommune.

Dansk Journalistforbund og Danske Medier skal derfor stærkt opfordre Justitsministeriet til at skrinlægge forslaget om at ophæve revisionsbestemmelsen om postlister og derved aktivt vise at åbenhed i den offentlige forvaltning er en prioritet for regeringen.

DJ og DM står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående bemærkninger ønskes uddybet. Henvendelse kan ske til politisk konsulent Hans Jørgen Dybro, Dansk Journalistforbund, på dyb@journalistforbundet.dk eller tlf. 33 42 80 00 og seniorkonsulent, cand. jur. Christina M. Moshøj, Danske Medier, på cm@danskemedier.dk eller tlf. 33 97 40 00.

På vegne af **Dansk Journalistforbund og Danske Medier**

Morten Långager
Adm. direktør, Danske Medier